

Inleiding & Overweging 22^e zondag door het jaar C – 31 augustus 2025

Jezus Sirach 3,17-18.20.28-29; Hebreëën 12, 18-19.22-24a; Lucas 14, 1.7-14

Inleiding

Waar ga je zitten? Dat is een vraag van alle omstandigheden en alle tijden... een heel belangrijke vraag voor kindjes en tieners als ze voor het eerst naar een nieuwe school gaan, maar ook in een theater, een bioscoop, een dorps huis, een kerk, je zoekt een plek die je past.

En ja, bijna vanzelfsprekend word je getrokken naar een mooie, goede plaats, waar je alles kunt zien en horen, waar hopelijk ook de stoelen of de bank niet al te hard is. Als je daarmee bezig bent, denk je dus alleen aan jezelf – niet zoveel mis mee, als door jou niemand tekortkomt... Het zegt iets over hoe je ten opzichte van anderen staat:

Vandaag vallen in de lezingen woorden als: Bescheidenheid, eenvoud, deemoed, nederigheid, waardevolle houdingen, maar, eerlijk is eerlijk, die scoren niet zo hoog.

In elke vorm van maatschappelijke ladder bestijgen staat dat je moet opkomen voor jezelf, presteren, schitteren, vooraan staan.

De betrekkelijkheid kennen we ook: wanneer iemand een standbeeld krijgt, staan anderen al klaar met een hamer of een beitel om het neer te halen.

Overweging

Er is altijd al veel te doen geweest over het begrip '**voorrang**': Op dit moment spelen snelheden van fat-bikes en elektrische fietsen een rol: moeten zij op rotondes en bij oversteken altijd **voorrang**?

En hoe zit het met mensen met een beperking? En met ereplaatsen?

Erelid bij een vereniging? Als de burgemeester of de koning komt?

Kerkrentmeesters in de reformatorische kerken en vroeger het kerk bestuur en het armenbestuur in de Rooms-katholieke kerken kregen **voorrang en de beste plaatsen**?

En... kinderen? Die, als ze achteraan zitten, niets kunnen zien?

In een vliegtuig, in de trein?

Zowel aan de koffietafels in de verzorgingshuizen als op de stoeltjes bij de kinderopvang speelt het: wie zit waar? En wat we als vroege conclusie vanuit de schriftlezingen al kunnen trekken is dat wij anders redeneren als God.

Het meer-minder-zijn heeft altijd een rol gespeeld, in de hele geschiedenis van mensen: van het feodale tijdperk tot de herenboeren en de arbeiders op het Groningse platteland tot de verpachte banken in onze kerken.

En het ligt vaak gevoelig, zowel bij de 'rijken' als bij de 'armen'. **Voorrang.**

Het woord zegt het al. Wat duidelijk is, is dat 'hoogmoed' een kwaal is, waar eigenlijk geen genezing voor bestaat – maar dat inzicht erin wel de mens tot andere gedachten kan brengen.

Daarom eerst wat inzicht in de Bijbelteksten:

Het boek **Jezus Sirach** is ontstaan zo'n twee eeuwen voor het begin van de gewone jaartelling. De schrijver is een wijsheidsleraar. Hij bespreekt verschillende thema's die betrekking hebben op kennis van en omgang met de Schrift en de Joodse tradities en laat zien wat de betekenis ervan is in relatie tot God en het gewone leven van alledag als mensen onder elkaar.

In onze lezing geeft hij wijze raad rond het thema 'bescheidenheid', met name aan rijken, bescheidenheid die alles te maken heeft met **voorrang nemen en voorrang geven**.

Ook de **Hebreeënbrief** laat duidelijk zien dat het gevecht om **voorrang** op aarde van alle tijden is, maar ook heel betrekkelijk is: het echte leven begint pas in de hemel.

Niet je **plaats op aarde** is belangrijk maar je geloof op aarde behouden is belangrijk voor je plaats straks in de hemel.

In het **Evangelie** ontmoeten we Jezus, op een sabbat, te midden van Farizeeën en Schriftgeleerden, als gast aan tafel bij één van hun leiders. Het gesprek loopt uit op een vergelijking met de uitnodiging voor het feestmaal in het Koninkrijk van God.

Een positieve actie van de Farizeeën was om Jezus zelf aan tafel te vragen. Jezus zelf ziet hoe genodigden **de ereplaatsen** uitzoeken. Hij vertelt daarom een gelijkenis; In die gelijkenis van het hemels feestmaal spreekt de Heer zijn tafelgenoten aan op hun manier van doen en maant hen tot ingetogenheid. 'Wees bescheiden, en het zal je ten goede komen'.

Wat je niet moet doen is **voorrang nemen**, want dan kun je teruggezet worden en wat je wel moet doen, zodat je altijd nog verder of hoger kunt komen.

Vervolgens richt Jezus zich tot de gastheer.

Hij geeft aan dat je bij het uitnodigen voor een feestmaal je niet allereerst tot bekenden, mensen uit de 'eigen bubbel' kunt richten, die op hun beurt jou weer zullen uitnodigen, maar juist tot de armen, gebrekkigen, kreupelen en blinden die het je niet terug kunnen geven.

Voorrang aan hen, betekent: 'geven zonder er iets voor terug te verwachten'.

Toch voelt het misschien maar beperkt goed als we het op onszelf zouden toepassen: er is toch niets mis mee als je het goed hebt in ons land en met hard werken mee geniet van de welvaart. Je hoeft je niet te schamen als je je gaven, kwaliteiten en talenten gewoon hebt gebruikt.

Maar de onderliggende gedachte is dat uiteindelijk alles ontvangen is.

Ontvangen van ouders, van wijze begeleiders en uiteindelijk van God. Er is dus

geen enkele reden om **voorrang op te eisen**. Je kunt ook bescheiden blijven als je rijk of knap of slim bent. Wie **voorrang néémt**, kan ook een ongezonde gerichtheid op zichzelf ontwikkelen.

De hoogste plaats of de beste positie bekleden kan ook aanleiding zijn om te allen tijde anderen **voorrang** te geven. Tot de gastheer zegt Jezus: denk bij een maaltijd eens niet primair aan mensen uit jouw eigen netwerk maar aan mensen in de marge: zij zijn net zo kwetsbaar en breekbaar als jij, en hebben net zoveel **voorrang nodig** vaak door wat zij niet hebben of kunnen.

De wereld zien met Gods ogen geeft hele andere inzichten en bevrijdt ons van die dwang of drang om krampachtig **voorrang te willen**, te bevechten.

Door Gods ogen bekeken, voelen we aan dat elke mens zijn plaats heeft, los van wat hij is of kan presteren.

Als we de wereld met Gods ogen bekijken dan worden ook wij mensen die niet vechten om de beste plaatsen, maar die ervoor zullen zorgen dat iedereen een goede plaats krijgt, hier en overal. En weet u: Dan zijn misschien zelfs geen **voorrangsborden meer nodig!** Amen.

Pastor Nellie Hamersma